

Rolle hos hver Stand især. Hvad enten vi tage Bøndestanden, eller Godseierstanden, eller Børgerststanden, eller Embedsstanden, eller vi, mere specielt, tage Skræberstanden, eller Skomagerstanden, eller Brændeviinsbrænderstanden, saa vilde vi see, at det altid og altid er Interessen, det gjælder om, og jo mere skarpt den træder frem, desto stærkere træder det Skrybelige og det Løve frem. Jeg kan saaledes ikke nu stemme for det foreliggende Forslag, skjøndt jeg stemte for det, der var til Behandling forrige Aar, og kan heller ikke anbefale det til Thingets Vedtagelse. Jeg betragter det for Tiden som aldeles ubrugbart, skjøndt jeg billigser den Høvedtanke, der gaaer igjennem det; men jeg haaber, der vil komme en Tid, og det vel ikke en saa fjerntliggende Tid, der vil bringe noget Lignende og maastee Mere end det, som det nuværende Forslag gaaer ud paa.

Riser: Jeg hører ogsaa til dem, som ikke vilde, at dette lille Lovforslag ganske skal skrindlægges, ikke fordi man just derigjennem kan vinde noget synnerligt større kirkeligt Liv her i Danmark, men fordi jeg pinner lidt Frihed deri, og ethvert Forslag, som kommer frem i denne Sal paa det religiøse Terrain, hvori der er Spirer af Frihed, tager jeg med Fornøielse. Jeg har fra første Diebstik ikke tænkt paa at udtale mig videre derom, og dette er jeg ingenlunde veget tilbage for, omendtskjøndt endeel af de Udtryk, jeg forrige Gang brugte, ikke vare de heibigst valgte; men min Mening derom er den samme den Dag idag, og jeg maa tilstaae, at den er bleven mere bestyrket, end den var ifjor, jeg siger bestyrket, netop under de Forhandlinger, som nu have fundet Sted. Disse Forhandlinger have lært mig, at der er et saadant Mørke og en saadan Taage over den danske Kirke, at man høilig trænger til at tage alvorlig fat paa den. Jeg heber det høitærede Thing umsthyld mig i det Tilfælde, at jeg gaaer noget vidt, men jeg skal søge at begrunde min Mening, saagodt det er mig muligt. Det ærebe Medlem for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schiern), som aabnede denne Forhandling igaar, gav mig et særdeles Indblik i den Retning; han skildrede os den kirkelige Tilstand fra flere Aarhundreder tilbage, og det Resultat, man kunde

faae ud deraf, var, som jeg før sagde, at der var meget Mørke og megen Taage over Kirken. Det ærebe Medlem, der næstsidst havde Ordet, gav mig ogsaa et Indtryk af den mørke Tilstand i vort kirkelige Liv, idet han sagde, at i mange Menigheder kunde man have en Præst iaar, og næste Aar kunde man faae en anden, som sagde, at det var Løgn, den første havde sagt. Jeg tvivler ingenlunde paa, at Udtryk af den Art ere sande, og det beviser mig, at hele det aandelige Liv i Kirken og den kirkelige Organisation er bygget paa et falskt Grundlag. Saa simpelt jeg som fattigt Barn end har lært min Christendom, har jeg dog lært, at alle de, som udgjøre den christelige Tjenerstare, som vilde bære Navn af Christi Tjenere, som jeg ofte hører de Herrer Præster fra Præbikstolen bekjende sig at være, og som vi ofte høre ere „en Lygte paa vor Vej og et Lys paa vor Sti“, ikke skulle lede os ind i Fortabelse, ved at den Ene kan komme idag og sige Et og den Anden kan komme imorgen og sige noget Andet, saaledes at den Ene modsiges den Anden, ja endog siger, det er Løgn, hvad den Anden har sagt. Alt dette beviser mig aabenbart, at Tilstanden er saa grundfalsk som muligt. Jeg hørte igaar et præsteligt Medlem sige: „Hør“, da det ærebe Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) efter min Mening saa fortræffeligt skildrede de præstelige Tilstande; jeg skulde meget ønske, at det ærebe præstelige Medlem vilde „høre“, hvad Christus har sagt hos Evangelisten Mathæus i det 15de Capitel. Han siger der: „I Dienstfalk! Esaias spaaede rettelig om Eder, da han sagde: Dette Folk holder sig nær til mig med Læberne og ærer mig med deres Tunge, men deres Hjerte er langt fra mig, idet de lære saadanne Lærdomme, som ere Menneskebud“. — Det ærebe Medlem for Standerborg Amts 1ste Valgkreds (Lindahl) vilde lære os, hvorledes, man kunde blive af med en Præst, som ikke var saaledes, som han burde være, og som Menigheden var tjed af. Jeg maa tilstaae, at denne Lære var bedrøvelig for mig, thi skulde man paa den Maade træde op imod den Mand, der er budt os af Staten som den levende Stjerne paa det aandelige Gebeet, saa forekommer det mig, at man kunde have Grund til at sige: „Stedet=